

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/105-020/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. Merényi János ügyvéd által képviselt **Beck Reisen Kft.** (Győr) ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indított eljárásban – tárgyalás mellőzésével – meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, hogy a Beck Reisen Kft. fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor

- az általa 2010 februárja és áprilisa között több lapban megjelentetett keresztrejtvényvel kapcsolatban valótlan tájékoztatást adott a fogyasztókat a nyereményként feltüntetett nílusi hajóút kapcsán terhelő költségekről,
- az általa 2010 áprilisában és májusában számos fogyasztónak megküldött direkt marketing levelekben
 - ingyenesként írta le a fogyasztó által megnyert nílusi hajóutat, miközben a fogyasztónak a nyeremény, a hajóút igénybe vételéhez jelentős költségeket kellett fizetnie,
 - nyereményként tüntette fel azon klubtagságot, amely ténylegesen nyeremény jelleggel nem bírt, illetve valótlan tájékoztatást adott a megnyert klubtagság értékéről.

A Versenytanács kötelezi a Beck Reisen Kft.-t 8.000.000 Ft (Nyolcmillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára köteles megfizetni, a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás alá vont nevét, a versenyfelügyeleti eljárás számát és a befizetés jogcímét (bírság).

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

Indokolás

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást a Beck Reisen Kft. ellen, hogy az eljárás alá vont megsértette-e a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) rendelkezéseit a 2010. évben a fogyasztóknak az egyiptomi, nilusi hajóutakról, illetve az éves Beck utazási klubtagságra vonatkozó nyereményekről adott tájékoztatásokkal.

I.

Az eljárás alá vont

2. A 2001-ben alakult eljárás alá vont az elmúlt években elsősorban árubemutatóval egybekötött termékértékesítő utazások szervezésével, illetve utazásszervezéssel foglalkozott. A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal az eljárás alá vont utazásszervezői tevékenység végzésére vonatkozó engedélyét 2010 végén visszavonta. Az elsőfokú határozatot a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal másodfokon eljáró szerve 2011. február 7-én helybenhagyta, s az eljárás alá vont jelenleg utazásszervezői tevékenység végzésére nem jogosult.

3. Az eljárás alá vont 2009. évi nettó árbevétele 2.786.769.000 Ft volt. A 2010. évi becsült nettó árbevétel összegét a Vj-105-012/2010. számú irat tartalmazza.

4. A Versenytanács Vj-143-047/2009. számú határozatában megállapította, az eljárás alá vont és a Beck Tours & Plan Utazási és Kereskedelmi Kft. tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak azáltal, hogy a vizsgált tájékoztatási eszközökön a dél-törökországi kirándulást/körutazást ingyenes utazásként valamint a Beck Utazási Klubtagság ingyenességét kedvezményként tüntették fel. A Versenytanács kötelezte az eljárás alá vontat 5.000.000 Ft, a Beck Tours & Plan Utazási és Kereskedelmi Kft.-t 3.000.000 Ft bírság megfizetésére. A határozat bíróság általi felülvizsgálata folyamatban van.

II.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

5. Az eljárás alá vontnak az általa szervezett, árubemutatóval egybekötött termékértékesítő utazásokkal kapcsolatos kereskedelmi gyakorlatának lényeges eleme a reklámok, DM levelek alkalmazása. A rendezvényen való részvételre gyakran ajándékok, nyeremények ígéréssel törekszik ösztönözni a fogyasztókat.

6. Az eljárás alá vont 2010 februárja és áprilisa között több lapban (Best, Színes RTV, meglepetés, Story, Nők Lapja, Füles, Nemzeti Sport, Blikk TV Magazin, Blikk Rejtvény Magazin, Vasárnapi Blikk, Hot!, Napi Ász, Star, Sorry, Petőfi Népe, Dunántúli Napló) összesen húsz alkalommal jelentetett meg egy keresztrejtvényt, az alábbiakat közölve:

Fejtsse meg az alábbi keresztrejtvényt és küldje be!

Az első száz beküldő részére felajánlunk egy hajóutat a Níluson 4* luxushajón teljes ellátással. Egyiptom

A megfejtést tartalmazó kupon beküldésének határideje: 2010. ...

* A felajánlás nem tartalmazza a repülőtéri illetéket, üzemanyagköltséget, valamint az egyiptomi tartózkodással felmerülő alábbi költségeket (helyi adó, vízum, kiszolgálási díj).

A keresztrejtvény megjelentetésének részletes adatait, költségeit a vizsgálati jelentésnek (Vj-105-013/2010.) az eljárás alá vont adatszolgáltatásain alapuló 2. számú melléklete tartalmazza.

7. Az eljárás alá vont 2010 áprilisában és májusában a keresztrejtvény megfejtését beküldő kb. 2.000 fogyasztót DM levéllel kereste meg.

E fogyasztók mellett az eljárás alá vont szintén DM levéllel keresett meg

- a vezetékes telefonvonallal rendelkezők közül (a Versenytanács előtt ismeretlen ismérvek szerint) kiválasztott több ezer személyt,
- az eljárás alá vont korábbi ügyfelei közül 500 személyt.

8. A DM levelek négy, alábbiakat közlő változata ismert:

DM levél 1.

Kedves Hölygem/Kedves Uram! Ön részt vett keresztrejtvényfejtő versenyünkön, vagy megrendelte a 2010-es utazási katalógusunkat. 100 darab Nílusi hajóutat sorsoltunk ki 2 fő részére Egyiptomban. Beérkezett 4.500 helyes válasz és ÖN nyert! Hihetetlen, de igaz: A Beck nyilvános verseny nyerteseként Ön 8-napos nílusi Hajóutat nyert Egyiptomba, szállás a 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással 2 fő részére!!! Kétágyas kajútban – az utazás leírása a mellékletben található GARANTÁLTAN INGYEN! És ez még nem minden! A Beck nyilvános verseny nyerteseként továbbá tagságot nyert a Beck utazási klubba (értéke 35.000 Ft/év). Ön 1 évre INGYEN tagságot kap (meghosszabbítási kötelezettség nélkül), és kihasználhatja mindazt az előnyt, amivel az összes többi tag rendelkezik, de a tagsági díjat megfizette!!! Utazzon velünk ennek a bolygónak a legcsodálatosabb helyeire és élvezze az extra kategóriás VIP szolgáltatásokat! Vagyis: Ez a nyeremény korlátozott darabszámban áll rendelkezésre. És Ön a kiválasztottak közé tartozik! A nyeremény átadása kizárólag bemutató rendezvényeinken adható át, a személyesen jelenlévő személyek részére (a nyertes életkora min. 20 év). A 2 fő részére szóló, 8 napos nílusi Hajóút Egyiptomba nyeremény, és az éves tagság átadása bemutató rendezvényünkön történik: A nyeremény átadásának időpontja:

Jelentkezését ide küldje:

Indulás az Ön lakhelyéről.

Az indulás pontos idejéről az utazás előtt egy héttel írásban tájékoztatjuk.

Program:

- indulás reggeli 8 és 9 óra között
- utazás kényelmes autóbusszal
- üdvözlő ital kellemes vendéglőben
- információs bemutató ebédelési lehetőséggel
- az Ön nyereményének átadása, mely a Beck UTAZÁSI KLUB INGYENES éves TAGSÁGA, valamint a 8 napos, egyiptomi nílusi Hajóút, 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással
- hazatérés

A Beck teljes CSAPATA nevében gratulálunk Önnek. Örömeinkre szolgál, hogy Önt bemutató rendezvényünkön üdvözölhetjük!

Kérjük, ezt a levelet a bemutató akción cserélje ki az Ön NYEREMÉNYÉT IGAZOLÓ TANÚSÍTVÁNYRA, amivel INGYEN kap: 8 napos, egyiptomi nílusi Hajóutat, szállást a 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással 2 FŐ RÉSZÉRE Önnek és legközelebbi hozzátartozójának, Valamint A BECK UTAZÁSI KLUBBA éves tagságot (35.000 Ft értékben) nyereményéhez sok örömet kívánunk

Jens Beckhauser, cégtárs

Beck Reisen

AZ ÖN UTAZÁSI KLUBJA

Indulás az Ön lakhelyéről reggel 8 és 9 óra között.

Az indulás pontos idejéről az utazás előtt egy héttel írásban tájékoztatjuk.

FOGLALÁS AZ ALÁBBI TELEFONSZÁMOKON:...

DM levél 2.

A második DM levél annyiban különbözik az első DM levéltől, hogy a levél a kiválasztás módja tekintetében a „sorsoltunk ki” fordulat helyett a „kiválasztunk” fordulat szerepel.

DM levél 3.

A harmadik DM levél a vezetékes telefonvonallal rendelkező fogyasztók közül kiválasztott több ezer személy részére került megküldésre:

Tisztelt Uram/Hölgyem, a Beck Reisen cég már 10 éve, évente erősíti pozícióját a magyar piacon. A Beck utazási klub az első évfordulóját ünnepli! Ebből az alkalomból, hogy új ügyfeleket tudjunk szerezni, és meg tudjuk győzni őket szolgáltatásaink minőségéről, előkészítettünk egy speciális reklám akciót. Utazzon velünk a legszebb helyekre a földön és tapasztalja meg a V.I.P. osztály extra szolgáltatásait! A tagsági díj a Beck exkluzív utazási klubba 35.000 Ft évente, és Ön nyert!!! Az összes vonalas telefonhasználó közül kisorsoltunk 500 tagságot az exkluzív Beck utazási klubba. Fortuna Önt választotta! Ön 1 évre INGYENES tagságot kap, új platinakártyát (35.000 Ft értékben, meghosszabbítási kötelezettség nélkül), és kihasználhatja mindazt az előnyt, amivel az összes többi tag rendelkezik, de a tagsági díjat megfizette!!! Hihetetlen, de igaz: a Beck UTAZÁSI KLUB nyertes tagjaként Ön kap továbbá: 8 napos nílusi Hajóutat nyert Egyiptomba, szállás a 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással 2 FŐ RÉSZÉRE!!! Önnek és legközelebbi hozzátartozójának kétágyas kajütben – az utazás leírása a mellékletben található GARANTÁLTAN INGYEN! Figyelem: Ez a nyeremény korlátozott darabszámban áll rendelkezésre, csak az első 500 tag kaphatja meg. És Ön közéjük tartozik! A nyeremény átadása kizárólag bemutató rendezvényeinken adható át, a személyesen jelenlévő személyek részére (a nyertes életkora min. 20 év). Az éves tagság és a 2 fő részére szóló, 8 napos egyiptomi nílusi Hajóút nyeremény átadása bemutató rendezvényünkön történik:

A nyeremény átadásának időpontja:

Jelentkezését ide küldje:

Indulás az Ön lakhelyéről.

Az indulás pontos idejéről az utazás előtt egy héttel írásban tájékoztatjuk.

Program:

- indulás reggeli 8 és 9 óra között
- utazás kényelmes autóbusszal
- üdvözlő ital kellemes vendéglőben
- információs bemutató ebédelési lehetőséggel
- az Ön nyereményének átadása, mely a Beck UTAZÁSI KLUB INGYENES éves TAGSÁGA, valamint a 8 napos, egyiptomi nílusi Hajóút, 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással
- hazatérés

A Beck teljes CSAPATA nevében gratulálunk Önnek. Örömkre szolgál, hogy Önt bemutató rendezvényünkön üdvözölhetjük!

Kérjük, ezt a levelet a bemutató akción cserélje ki az Ön NYEREMÉNYÉT IGAZOLÓ TANÚSÍTVÁNYRA, amivel INGYEN kap:

A BECK UTAZÁSI KLUBBA éves tagságot (35.000 Ft értékben) nyereményéhez sok örömet kívánunk

8 napos, egyiptomi nilusi Hajóutat, szállást a 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással 2 FŐ RÉSZÉRE Önnek és legközelebbi hozzátartozójának,

Jens Beckhauser, cégtárs

Beck Reisen

AZ ÖN UTAZÁSI KLUBJA

Indulás az Ön lakhelyéről reggel 8 és 9 óra között.

Az indulás pontos idejéről az utazás előtt egy héttel írásban tájékoztatjuk.

FOGLALÁS AZ ALÁBBI TELEFONSZÁMOKON:...

DM levél 4.

A negyedik DM levél a Beck utazási klub 1. születésnapja alkalmából került kiküldésre az eljárás alá vont 500 kiválasztott „állandó ügyfele” részére, akik a DM levél szerint szintén megnyerték a 8 napos nilusi hajóutat és az 1 éves Beck utazási klubtagságot.

Kedves Hölgyem/Kedves Uram, már itt van: a Beck UTAZÁSI KLUB az 1. éves születésnapját ünnepli! A Beck UTAZÁSI KLUB most hihetetlen árengedményeket kínál tagjai részére!! Utazzon velünk a világ legszebb helyeire és élvezze az Extra kategóriás VIP Szolgáltatásokat! Az exkluzív Beck UTAZÁSI KLUB éves tagsága 35.000 Ft és ezt ÖN nyerte!! A Beck UTAZÁSI KLUB születésnapján 500.000 állandó ügyfelünk közül 500 darab ingyenes tagságot sorsoltunk ki, és a Szerencse éppen Önnek kedvezett! Ön 1 évre INGYENES tagságot kap, új platinakártyát (35.000 Ft értékben, meghosszabbítási kötelezettség nélkül), és kihasználhatja mindazt az előnyt, amivel az összes többi tag rendelkezik, de a tagsági díjat megfizette!!! Hihetetlen, de igaz: a Beck UTAZÁSI KLUB nyertes tagjaként Ön kap továbbá: 8 napos nilusi Hajóutat nyert Egyiptomba, szállás a 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással 2 FŐ RÉSZÉRE!!! Önnek és legközelebbi hozzátartozójának kétágyas kajütben – az utazás leírása a mellékletben található GARANTÁLTAN INGYEN! Figyelem: Ez a nyeremény korlátozott darabszámban áll rendelkezésre, csak az első 500 tag kaphatja meg. És Ön közéjük tartozik! A nyeremény átadása kizárólag bemutató rendezvényeinken adható át, a személyesen jelenlévő személyek részére (a nyertes életkora min. 20 év). Az éves tagság és a 2 fő részére szóló, 8 napos egyiptomi nilusi Hajóút nyeremény átadása bemutató rendezvényünkön történik:

A nyeremény átadásának időpontja:

Jelentkezését ide küldje:

Indulás az Ön lakhelyéről.

Az indulás pontos idejéről az utazás előtt egy héttel írásban tájékoztatjuk.

Program:

- indulás reggeli 8 és 9 óra között
- utazás kényelmes autóbusszal
- üdvözlő ital kellemes vendéglőben
- információs bemutató ebédelési lehetőséggel
- az Ön nyereményének átadása, mely a Beck UTAZÁSI KLUB INGYENES éves TAGSÁGA, valamint a 8 napos, egyiptomi nilusi Hajóút, 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással
- hazatérés

A Beck teljes CSAPATA nevében gratulálunk Önnek. Örömkre szolgál, hogy Önt bemutató rendezvényünkön üdvözölhetjük!

Kérjük, ezt a levelet a bemutató akción cserélje ki az Ön NYEREMÉNYÉT IGAZOLÓ TANÚSÍTVÁNYRA, amivel INGYEN kap:
A BECK UTAZÁSI KLUBBA éves tagságot (35.000 Ft értékben) nyereményéhez sok örömet kívánunk
8 napos, egyiptomi nílusi Hajóutat, szállást a 4*-os hajó fedélzetén, teljes ellátással 2 FŐ RÉSZÉRE Önnek és legközelebbi hozzátartozójának,
Jens Beckhauser, cégtárs
Beck Reisen
AZ ÖN UTAZÁSI KLUBJA
Indulás az Ön lakhelyéről reggel 8 és 9 óra között.
Az indulás pontos idejéről az utazás előtt egy héttel írásban tájékoztatjuk.
FOGLALÁS AZ ALÁBBI TELEFONSZÁMOKON:...

A negyedik DM levél mellé a fogyasztó egy kétoldalas, az utazásprogramját részletesen leíró mellékletet is kapott, amelynek mindkét oldalán, annak tetején sárga színnel kiemelve a következő szöveg állt:

Ezt a nílusi hajóutat csak 500 kedves Utazási Klubtag kapja meg INGYEN!
Az indulás időpontjai: 2010.10.14-től

9. A DM levelek révén a fogyasztók arról kaptak tájékoztatást, hogy

- megnyertek
 - egy 8 napos egyiptomi nílusi hajóutat, „garantáltan ingyen”, mely nyeremény korlátozott darabszámban áll rendelkezésre és az adott fogyasztó a kiválasztottak közé tartozik, azzal, hogy a DM levél nem tesz említést a hajóúttal kapcsolatban a fogyasztó oldalán szükségszerűen felmerülő költségekről,
 - éves tagságot a Beck utazási klubba, 35.000 Ft értékben, mely tagság különböző, a többi, a tagsági díjat megfizető tagot megillető előnyökkel jár,
- a nyereményre való jogosultság a DM levél 1., a DM levél 3. és a DM levél 4. értelmében egy sorsolás, a DM levél 2. szerint egy kiválasztás eredménye,
- a nyeremény átvételére kizárólag egy, az eljárás alá vont által szervezett bemutató rendezvényen van lehetőség.

10. A nyeremény hajóút kapcsán kiemelő, hogy

- a nyeremény nem tartalmazta a repülőtéri illetéket, az üzemanyagköltséget, valamint az egyiptomi tartózkodással felmerülő helyi adó, vízum és kiszolgálási díj 60 euró/fő összeget kitevő költségét, továbbá
- az Egyiptomba való kiutazás és az onnan történő hazautazás költségét.

11. Ha a DM levélben szereplő jelentkezési nyilatkozatot visszaküldték az eljárás alá vontnak, a fogyasztók a nyeremény átadásáról további értesítő levelet kaptak, amely magával a nyereménnyel kapcsolatos további információt nem tartalmazott, csak a termékbemutatón való részvétellel kapcsolatos tudnivalókat ismertette, illetve tartalmazott egy „Nyereménycsekk”-et, melyet a fogyasztónak kitöltve be kellett mutatnia a nyeremény átvételéhez. A nyereménycsekk utalt arra, hogy annak révén „egyiptomi tartózkodás” vehető igénybe.

12. A Beck utazási klub éves tagsága nyújtotta előnyök, a fogyasztók által ennek révén igazoltan igénybe vehető kedvezmények köre nem ismert.

III.

Az eljárás alá vont előadása

13. Az eljárás alá vont előadta,

- az eljárás során vizsgált magatartások nem voltak megtévesztők vagy agresszívek, s nem minősülnek az Fttv. mellékletének 20. vagy 31. pontjában rögzített feketelistás tényállásnak sem,
- az ingyenesen hirdetett hajóutat ténylegesen ingyenesen biztosította az utasok részére. A nílusi hajóúttal kapcsolatos tevékenysége nem ütközött a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmába. Az ésszerűen elvárható, a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelő szakmai gondossággal járt el, így tevékenysége nem volt alkalmas a fogyasztói döntések torzítására,
- az ingyenes utazási klubtagság megnyerésével a fogyasztók tényleges anyagi előnyhöz jutottak, az tényleges kedvezményt nyújt az ügyfeleknek az általa szervezett utazásokon, így a klubtagságnak ténylegesen, pénzben kifejezhető értéke van, melyet kalkuláció alapján évi 35.000 Ft összegben határozott meg. Ezáltal tehát a klubtagok ténylegesen létező, valódi előnyhöz jutottak, hiszen jogosulttá váltak a kizárólag a klubtagsággal együtt járó jelentős kedvezmények igénybevételére (pl. az utazás árából árkedvezményre, ajándékokra stb.). Reklámtevékenységet kizárólag a vizsgált formában végez és a klubtagság reklámozására, a tagok toborzására ezen felül külön hírközlő eszközt (televízió, rádió, sajtó stb.) nem vesz igénybe, a klub tagjává az vált, aki a jelentkezési lapot kitöltve visszaküldte a részére. Kizárólag ez az oka annak, hogy klubtagjai ingyenesen jutottak a tagsághoz, nem pedig az, hogy egy nem létező előny biztosításának a hamis benyomást keltette,
- az utazási klubtagság és a 8 napos nílusi hajóút megnyeréséről szóló DM levél – annak tartalma, nyelvezete, az abban foglalt tájékoztatás alapján – nem alkalmas arra, hogy a fogyasztó az „átlagfogyasztótól” elvárható ésszerű tájékozottságot, az általában elvárható figyelmességet és körültekintést feltételezve olyan döntést hozzon, melyet egyébként nem hozott volna meg,
- az ügyfelek részére megküldött tájékoztatás csak rövid ideig tartalmazta a sorsolás kifejezést, tekintette arra, hogy az első DM levelek kiküldését követően észlelte a téves szóhasználatot. Ennek következtében a DM levelek tartalmáért felelős munkavállaló munkaviszonya is megszüntetésre került. A tévedés tényét támasztja alá a keresztrejtvény szövegezése is, melyben „az első száz beküldő részére felajánljuk” megfogalmazás szerepelt,
- a fogyasztótól az adott helyzetben általában elvárható figyelmességre és körültekintésre tekintettel már a DM levelekben több olyan információt kellett volna közölnie az utazással és a klubtagsággal kapcsolatosan, amit csak később, a termékbemutatók során nyújtott a fogyasztók részére, mivel ebben az esetben elkerülhette volna, hogy a Versenytanács tevékenységét tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősítse,
- hibázott abban, hogy DM tevékenységét nem elég körültekintően tervezte és hajtotta végre, mivel a Versenytanács korábbi szigorú döntései és a kapcsolódó szigorú jogszabályi háttér alapján – mely a fogyasztót a szolgáltatóval szemben kiemelten védi – várható volt a vizsgálat megindítása vele szemben,

- az általa végzett tevékenység nem alkalmas az „átlagfogyasztó” fogyasztói magatartásának olyan mértékű és jellegű torzítására, mely egyértelműen szankció alkalmazását kell, hogy vonja maga után.

Az eljárás alá vont kérte

- elsődlegesen annak megállapítását, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által vizsgált tevékenysége nem ütközik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmába,
- másodlagosan a kiszabásra kerülő bírság mértékének a megállapításánál a Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal 2010. év november hó 16. napján kelt határozatának figyelembe vételét, amellyel utazásszervezői tevékenység végzésére vonatkozó engedélyét visszavonta és az utazási vállalkozókról vezetett hatósági nyilvántartásból törölte. A törlésre tekintettel az eljárás alá vont nem végez utazásszervezői tevékenységet (és gazdasági helyzete miatt ezt a jövőben sem tervezi), ezért a bírság mértékének a megállapítása során figyelembe veendő körülmények közül a bírság ún. preventív, megelőző jellege oka fogyottá vált. Az utazásszervezői tevékenység megszüntetésével eredményessége, árbevétele még a korábbi, 2010. év zuhanásszerű visszaeséshez képest is jelentős mértékben csökkent. Egy esetleges milliós nagyságrendű bírság további működését alapjaiban lehetetlenítené el.

IV. Jogi háttér

14. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.

Az Fttv. 2. §-ának

- a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
- c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
- d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
- h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és az Fttv. mellékletének 20. pontja értelmében tisztességtelen az áru „ingyenes”, „díjtalan”, „térítésmentes” vagy hasonló jelzőkkel való leírása, ha a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel és az áru birtokbavételével, illetve fuvarozásával összefüggő elkerülhetetlen költségeken felül bármit is fizetnie kell. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és az Fttv. mellékletének 31. pontja alapján tisztességtelen olyan hamis benyomás keltése, hogy a fogyasztó már megnyert, meg fog nyerni, vagy meghatározott cselekmény megtétele révén fog megnyerni egy nyereményt vagy egyéb előnyhöz jutni, miközben valójában nincs ilyen nyeremény, illetve előny, vagy a nyeremény, illetve egyéb előny érvényesítése, illetve igénybevétele a fogyasztó számára meghatározott pénzösszeg megfizetéséhez vagy költségek viseléséhez kötött.

Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:

- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen ba) kivitelezése, összetétele, műszaki jellemzői, tartozékai, bb) mennyisége, bc) származási helye, eredete, bd) előállításának vagy szolgáltatásának módja és időpontja, be) beszerezhetősége, szállítása, bf) alkalmazása, a használatához, fenntartásához szükséges ismeretek, bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei, bh) veszélyessége, kockázatai, bi) környezeti hatásai, bj) az egészségre gyakorolt hatása, vagy bk) tesztelése, ellenőrzöttsége vagy annak eredménye,
- c) az áru ára, illetve díja, az ár, illetve díj megállapításának módja, különleges árkedvezmény vagy árelőny megléte.

Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra

alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.

Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

15. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

V.

A Versenytanács döntése

16. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen.

17. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

Az Fttv. 3. §-ának (2)-(4) bekezdései értelmében egy kereskedelmi gyakorlat három esetben minősülhet tisztességtelennek:

- ha teljesülnek az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésben rögzített feltételek, vagy

- ha a kereskedelmi gyakorlat megtévesztő vagy agresszív, teljesítve a 6-8. §-ban szabályozott feltételeket, vagy
- ha az adott kereskedelmi gyakorlat szerepel az Fttv. mellékletében (az ún. „feketelistán”).

Annak elbírálása során, hogy az adott kereskedelmi gyakorlat tisztességtelennek minősül-e,

- mindenképp azt kell vizsgálni, hogy az adott magatartás szerepel-e a feketelistában. Ha igen, s a kereskedelmi gyakorlat megfelel az Fttv. mellékletében rögzített kritériumoknak, akkor a kereskedelmi gyakorlat minden további vizsgálat nélkül tisztességtelennek minősül,
- ha a feketelistán nem szereplő kereskedelmi gyakorlatról van szó, vizsgálni kell azt, hogy az kimeríti-e a megtévesztés vagy az agresszió a törvényben megadott kritériumait,
- csak ha a tisztességtelenség e tipikus előfordulási eseteibe nem besorolható kereskedelmi gyakorlatról van szó, kerül alkalmazásra az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése.

18. Az eljárás alá vont vizsgált magatartásának értékelése kapcsán a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont által tanúsított kereskedelmi gyakorlat nem olyan fogyasztói kör vonatkozásában valósult meg, amelynek tagjai az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenyséjük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatottak lennének.

19. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el.

Az „ésszerűség” kapcsán a Versenytanács kiemeli,

- a fogyasztótól az „ésszerű tájékozódás” körében nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a kereskedelmi kommunikációkban (ideértve a nyomtatott sajtóban megjelenő reklámokat és a fogyasztóknak megküldött DM leveleket is) szereplő információ helytállóságát. A kereskedelmi kommunikációk egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínálnak,
- az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a kereskedelmi kommunikációk által nyújtott tájékoztatásban, a vállalkozás szavahihetőségében, hanem a kereskedelmi kommunikációkat egy ésszerűen költséghatékony tájékozási folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli.

20. Az Fttv. 4. §-ával összefüggésben kiemeli továbbá a Versenytanács, hogy az Fttv. mellékletében rögzített, a törvény révén minden további vizsgálat nélkül, automatikusan tisztességtelennek minősülő kereskedelmi gyakorlatok megvalósulása esetén az Fttv. 4. §-a szerinti fogyasztói mérce csak az Fttv. melléklete szerint meghatározott körben bír jelentőséggel.

21. Az Fttv. mellékletének 20. pontja esetében az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésébe ütközően tisztességtelen,

a) ha a vállalkozás az árut „ingyenes”, „díjtalan”, „térítésmentes” vagy hasonló jelzőkkel írja le, azaz a vállalkozás az ellenszolgáltatás nélküliség képzetét kelti a fogyasztóban, azt, hogy a fogyasztónak az áru (szolgáltatás) megvásárlása, bérlése, igénybevétele stb. kapcsán a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel (pl. a vállalkozásnak címzett küldemény postára adásával összefüggésben felmerült költség) és az áru birtokbavételével (pl. az áru tulajdonjogának átszállásával járó, jogszabályból fakadó esetleges közterhekkel), illetve fuvarozásával (az áru fogyasztóhoz való eljuttatásával) összefüggő elkerülhetetlen költségeken (pl. a postai kézbesítés költségén) felül semmit sem kell fizetnie,

b) miközben a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel és az áru birtokbavételével, illetve fuvarozásával összefüggő elkerülhetetlen költségeken felül bármit is fizetnie kell, azaz az Fttv. mellékletének 20. pontjában meghatározott költségeken kívül a fogyasztót ténylegesen bármilyen jogcímen, bármilyen elnevezéssel illetett fizetési kötelezettség terhelheti, illetve a fogyasztó oldalán költség, anyagi teher keletkezhet.

A szabályozásból fakadóan tehát ha a fenti a) és b) pont megvalósul, akkor nem vizsgálandó, hogy a kereskedelmi gyakorlattal megcélzott, illetőleg elért fogyasztók ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jártak-e el vagy sem (figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is). Ez a szempont legfeljebb akkor bír jelentőséggel, ha a vállalkozás az árut nem kifejezetten „ingyenes”, „díjtalan” vagy „térítésmentes” jelzőkkel írja le, hanem más hasonló jelzőt alkalmaz, amely kapcsán felmerülhet, hogy a fogyasztó annak alapján az áruval kapcsolatban alappal várhatta-e el az „ingyenességet”, „díjtalanságot”, „térítésmentességet”, s ennek megállapítása során olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el.

Amint azt a Versenytanács az eljárás alá vonttal szemben a Vj-143/2009. számú ügyben meghozott határozatában már aláhúzta,

- egy szolgáltatás ingyenességének valótlanul állítása, valamint valós tartalommal nem bíró nyereséggel való kecségtetés egy vállalkozás részéről azzal a céllal történik, hogy a fogyasztót a vállalkozás érdekében álló döntés meghozatalára ösztönözze. A további vizsgálat nélkül megállapítható tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok meghatározásánál a jogalkotó célja az ilyen kereskedelmi gyakorlat kirívóan tisztességtelen voltának hangsúlyozása,
- egy szolgáltatás ingyesként való feltüntetése, az ingyesség hangsúlyos kiemelése esetén az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztótól sem várható el, hogy egyéb felmerülő költségekkel számoljon a szolgáltatással kapcsolatban,
- az ingyesként meghirdetett szolgáltatáshoz még áttételesen sem kapcsolódhatnak plusz költségek,
- a jogsértés a reklámanyag közzétételének pillanatában megvalósul, még akkor is, ha a fogyasztónak utólag lehetősége nyílik minden információ megismerésére.

22. Az Fttv. mellékletének 31. pontja révén az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésébe ütközően tisztességtelen,

- ha a vállalkozás olyan hamis benyomást kelt, hogy a fogyasztó
 - már megnyert,
 - meg fog nyerni, vagy
 - meghatározott cselekmény megtétele révén fog megnyerniegy nyereményt vagy egyéb előnyhöz jutni,
- miközben
 - valójában nincs ilyen nyeremény, illetve előny, ideértve azt az esetet is, amikor a nyereményként feltüntetett, azaz csak a fogyasztók meghatározott, kiválasztott körének (a nyerteseknek) ígért áru ugyan létezik, azonban az nyereménynek ténylegesen nem minősül, mert például a vállalkozás valamennyi fogyasztója részesül az adott áruból,vagy
 - a nyeremény, illetve egyéb előny érvényesítése, illetve igénybevétele a fogyasztó számára meghatározott pénzösszeg megfizetéséhez vagy költségek viseléséhez kötött.

Visszaulva az Fttv. 4. §-a kapcsán az előzőekben kifejtettekre, a Versenytanács kiemeli, e körben az Fttv. 4. §-a azon kérdés megválaszolása kapcsán bírhat jelentőséggel, hogy az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró, a vállalkozás kereskedelmi gyakorlat által megcélzott, illetve elért fogyasztó alappal vélhette-e úgy, hogy már megnyerte, meg fogja nyerni, vagy meghatározott cselekmény megtétele révén fogja megnyerni a nyereményt.

A Versenytanács az Fttv. mellékletének 31. pontja kapcsán is visszaul az eljárás alá vonttal szemben a Vj-143/2009. számú ügyben meghozott határozatra, amely egyebek között aláhúzta, nem várható el az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztótól, hogy a számára nyereményként feltüntetett termék esetében kétségbe vonja annak valódi tartalmát. A tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes egy mindenki számára ingyenesen rendelkezésre álló szolgáltatást nyereményként feltüntetni, hiszen ilyen esetben üres tartalom áll a fogalom mögött.

23. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, már kifogásolható, hiszen ennek során a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára.

24. A Versenytanács az eljárás alá vonttal szemben lefolytatott eljárásban meghozott, Vj-143-047/2009. számú határozatában a jelen üggyel igen jelentős mértékben azonosságot mutató kereskedelmi gyakorlat értékelése kapcsán megállapította,

- a vizsgált kommunikációs eszközökön az eljárás alá vont és az ügyben érintett másik vállalkozás a törökországi utat ingyenesként tüntették fel, majd pedig a mellékletben

kötelezően fizetendő 25 Euro/fős külföldi utazásszervezői díjról tájékoztattak. A fogyasztók csak a termékbemutató helyszínén szembesülhettek azzal, hogy a Törökországba történő ki- és az onnan való visszautazás költségei nem tartoznak az ingyenesként meghirdetett szolgáltatásba, vagyis ez a jelentős plusz költség a fogyasztónál jelentkezik. Ezt a szolgáltatást nem lehet ingyenesnek nevezni,

- a vállalkozások jogsértést követtek el, amikor 25.000, illetve 125 000 forint értékű nyereményként tüntették fel a Beck Utazási Klub 1 éves, illetőleg 5 éves tagsági díjának megnyerését a fogyasztó számára, miközben az eljárás során tett nyilatkozat szerint „egyetlen olyan személy sincs, akinek nem ingyenesen biztosítottuk a klubtagságot,” minden már meglévő klubtag ingyen jutott tagsághoz, s éves tagdíjat sem fizetnek. A vállalkozások az 1, illetve 5 éves Beck Utazási Klub tagság vonatkozásában tehát hamis látszatot keltettek a fogyasztókban a nyeremény ingyenessége tekintetében.

25. Egy adott kereskedelmi gyakorlat az Fttv. több rendelkezése, ezen belül akár az Fttv. mellékletének több pontja szerinti tényállást is megvalósíthatja, így nem zárható ki, hogy egy vállalkozás kereskedelmi gyakorlata egyaránt értékelhető az Fttv. mellékletének 20. és 31. pontja alapján.

A keresztrejtvény első 100 megfejtőjének ígért „nyeremény”

26. Az eljárás alá vont által 2010 februárja és áprilisa között több lapban megjelentett keresztrejtvény (lásd a 6. pontot) kapcsán a fogyasztók felé az az ígélet fogalmazódott meg, hogy

- a keresztrejtvényt beküldők közül az első száz fogyasztó nyereménye egy hajóút a Níluson, teljes ellátással, azzal, hogy
- a nyeremény nem tartalmazza a repülőtéri illetéket, üzemanyagköltséget, valamint az egyiptomi tartózkodással felmerülő alábbi költségeket (helyi adó, vízum, kiszolgálási díj), azaz ezeket a költségeket, de csak ezeket a költségeket a fogyasztónak kell viselnie, azonban ezen túlmenően más költség nem terheli a fogyasztót.

27. Az eljárás alá vont által nyújtott tájékoztatás nem felelt meg a valóságnak, mivel a nyeremény nemcsak a repülőtéri illetéket, üzemanyagköltséget, valamint az egyiptomi tartózkodással felmerülő alábbi költségeket (helyi adó, vízum, kiszolgálási díj) nem tartalmazta, hanem az Egyiptomba való kiutazás és az onnan történő hazautazás költségét sem. Az eljárás alá vont annak ellenére nyújtott valótlán tájékoztatást, hogy az alkalmazott kereskedelmi kommunikációs eszköz nem képezett terjedelmi vagy más akadályt azelőtt, hogy valós tájékoztatást adjon a nyereményről.

28. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor az általa 2010 februárja és áprilisa között több lapban megjelentetett keresztrejtvényvel kapcsolatban valótlán tájékoztatást adott a fogyasztókat a nyereményként feltüntetett nílusi hajóút kapcsán terhelő költségekről. Az eljárás alá vont ezen kereskedelmi gyakorlatával [figyelemmel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára] megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

A fogyasztóknak megküldött DM levelek

29. Az eljárás alá vont által megküldött DM levelek révén a fogyasztók arról kaptak tájékoztatást, hogy megnyertek egy 8 napos nílusi hajóutat, „garantáltan ingyen.” A DM levelek – noha ennek terjedelmi vagy más akadálya nem lett volna – nem tettek említést a

hajóúttal kapcsolatban a fogyasztó oldalán szükségszerűen felmerülő költségekről (a nyeremény nem tartalmazta a repülőtéri illetéket, az üzemanyagköltséget, valamint az egyiptomi tartózkodással felmerülő helyi adó, vízum és kiszolgálási díj 60 euró/fő összeget kitevő költségét, továbbá az Egyiptomba való kiutazás és az onnan történő hazautazás költségét).

30. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor az általa 2010 áprilisában és májusában a számos fogyasztónak megküldött direkt marketing levelekben ingyenesként írta le a fogyasztó által megnyert nilusi hajóutat, miközben a fogyasztónak a nyeremény, a hajóút igénybe vételéhez jelentős költségeket kellett fizetnie. Az eljárás alá vont ezen kereskedelmi gyakorlatával [figyelemmel az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdésére és mellékletének 20. pontjára] megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

Az éves klubtagság

31. Az eljárás alá vont által megküldött DM levelek révén a fogyasztók arról is tájékoztatást kaptak, hogy egy éves tagságot nyertek a Beck utazási klubba, amelynek az értéke 35.000 Ft, s mely tagság különböző, a többi, a tagsági díjat megfizető tagot megillető előnyökkel jár.

32. Az eljárás alá vont ezen „nyeremény” kapcsán is egyfajta, a fogyasztói döntési folyamatra számára kedvező hatást gyakorló kiválasztottság érzést kívánt kelteni a fogyasztóban, miközben ténylegesen az eljárás alá vont ügyfelei automatikusan megkapták ezt a tagságot, s – amint az a Vj-143/2009. számú eljárásból is ismert – egyetlen olyan személy sincs, akinek az eljárás alá vont nem ingyenesen biztosította volna a klubtagságot. Mindez azt jelenti, hogy a nyeremény fiktív, nyereménynek ténylegesen nem minősül, nyereményként nem létezik.

33. Az eljárás alá vont fogyasztóknak nyújtott tájékoztatása szerint az éves klubtagság értéke 35.000 Ft, amely ugyanakkor nem nyert bizonyítást, ahogy nem ismertek olyan (az éves klubtagság értékének megítéléséhez szükséges) adatok sem, amelyek azt igazolnák, hogy az éves klubtagság ténylegesen milyen kedvezményt, előnyt nyújt a fogyasztók számára. Az eljárás alá vont ezekre vonatkozó bizonyítékokkal a Versenytanács előzetes álláspontjának a kézhez vételét követően sem szolgált.

34. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor az általa 2010 áprilisában és májusában a számos fogyasztónak megküldött direkt marketing levelekben nyereményként tüntette fel azon klubtagságot, amely ténylegesen nyeremény jelleggel nem bírt, illetőleg valótlan tájékoztatást adott a megnyert éves klubtagság értékéről. Az eljárás alá vont ezen kereskedelmi gyakorlatával [figyelemmel az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdésére és mellékletének 31. pontjára, illetve az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének c) pontjára] megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

A Versenytanács döntése

35. Tekintettel az előzőekben kifejtettekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor

- az általa 2010 februárja és áprilisa között több lapban megjelentetett keresztrejtvényvel kapcsolatban valótlan tájékoztatást adott a fogyasztókat a nyereményként feltüntetett nilusi hajóút kapcsán terhelő költségekről,
- az általa 2010 áprilisában és májusában számos fogyasztónak megküldött direkt marketing levelekben

- ingyenesként írta le a fogyasztó által megnyert nílusi hajóutat, miközben a fogyasztónak a nyeremény, a hajóút igénybe vételéhez jelentős költségeket kellett fizetnie,
- nyereményként tüntette fel azon klubtagságot, amely ténylegesen nyeremény jelleggel nem bírt, illetve valótlan tájékoztatást adott a megnyert klubtagság értékéről.

Az eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlatával [figyelemmel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára, illetve az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdésére, s mellékletének 20. és 31. pontjára] megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

36. A jogsértés Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapítása mellett a Versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tpv. 78. §-ának (3) bekezdésének megfelelően meghatározva.

A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy

- a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele időben elhúzódott, négy hónapon át zajlott,
- az intenzív kereskedelmi kommunikáció révén az eljárás alá vont a fogyasztók széles körét érte el [keresztretjtvény megjelentetésének részletes adatait a vizsgálati jelentésnek (Vj-105-013/2010.) az eljárás alá vont adatszolgáltatásain alapuló 2. számú melléklete tartalmazza],
- a DM levelekben halmozottan jelentek meg a jogsértő állítások,
- az eljárás alá vonttal szemben a Versenytanács korábban már megállapította az Fttv. megsértését (lásd a határozat 3. pontját). A jogsértés ismételt voltának súlyosító hatását növeli, hogy különös ismétlés esete áll fenn (az eljárás alá vont jelentős részében hasonló jogsértést követett el ismételten),
- az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.

A Versenytanács enyhítő körülményként értékelte, hogy az egyiptomi hajóúttal kapcsolatban felmerülő egyes, a fogyasztók által viselt költségekről a fogyasztók a jogsértő kereskedelmi kommunikációk észlelését követően további információkhoz juthattak.

A Versenytanács nem tudta enyhítő körülményként figyelembe venni eljárás alá vontnak a bírság körében a gazdasági helyzetében bekövetkezett változásokkal kapcsolatban tett, semmilyen dokumentummal sem alátámasztott előadásait. A Versenytanács nem ítélte relevánsnak eljárás alá vontnak az utazásszervezői tevékenységre feljogosító engedély visszavonásával kapcsolatos előadását sem (lásd a határozat 13. pontját).

A fentiek mérlegelése során a Versenytanács tekintettel volt a jogsértő kommunikációs eszközök alkalmazása kapcsán felmerült ismert költségek mértékére [lásd a vizsgálati jelentés (Vj-105-013/2010.) 2. számú mellékletét], s a bírság összegét – szem előtt tartva a szankcionálás preventív célját is (amely az utazásszervezői tevékenység végzésére jogosító engedély visszavonásával sem szűnt meg) – 8.000.000 Ft-ban határozta meg.

37. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés

végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszerezésének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását. A Versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott bírság behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.

VI. Egyéb kérdések

38. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.

Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.

A Versenytanács megállapította a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörének jelen ügybeni fennálltát. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat

- részben országos terjesztésű időszakos lapok, illetve országos terjesztésű napilap útján,
- részben országsszerte alkalmazott DM levelek révén valósult meg.

39. A Tpv. 74. §-ának (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács tárgyalást tart, ha azt az ügyfél kéri, vagy az eljáró versenytanács szükségesnek tartja. Az eljáró versenytanács az előzetes álláspont megküldésével egyidejűleg nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet arról, hogy kéri-e tárgyalás tartását. A tárgyalás napját úgy kell meghatározni, hogy az ügyfélnek módjában álljon a tárgyalásra felkészülni.

A Versenytanács a Tpv. előírásainak megfelelően megküldte az eljárás alá vont részére előzetes álláspontját, s felhívta, nyilatkozzon arról, kéri-e tárgyalás tartását. Az eljárás alá vont előadta, hogy nem kéri tárgyalás tartását. Erre való tekintettel a Versenytanács határozatát tárgyalás mellőzésével hozta meg.

40. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2011. május 11.

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk. versenytanács tag	dr. Zavodnyik József sk. előadó versenytanács tag	dr. Zlatarov László sk. versenytanács tag
---	--	--